

**Wspólne stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów,
Zarządu Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce
oraz Zarządu Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej**

z dnia 1 marca 2021 r.

w sprawie: powołania „śląskiego okrągłego stołu” ws. transformacji energetycznej

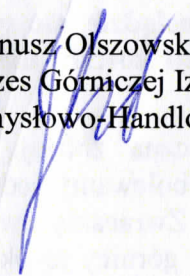
Polska, a w szczególności Śląsk, znalazły się w historycznym momencie. Stoimy w obliczu transformacji, która konieczna jest do wdrożenia polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej, a także uwarunkowana jest sytuacją finansową górnictwa węgla kamiennego. Mamy świadomość faktu, że jesteśmy w przededniu gwałtownych przemian gospodarczych, których skutki będą miały poważny wymiar ekonomiczny i społeczny. Od zapadających aktualnie decyzji zależą będzie przyszłość całego regionu w kolejnych dekadach. To teraz decyduje się, czy czeka nas rozwój, stagnacja czy wręcz marginalizacja. Ze względu na bezprecedensową skalę tych zmian apelujemy o podjęcie szerokiego dialogu na ten temat, a także o wypracowanie nowych kierunków rozwojowych, rozwiązań zaradczych i działań osłonowych w szerokim gronie interesariuszy. Tylko w ten sposób unikniemy kryzysu, który już wkrótce może „zapukać do naszych drzwi”. Stąd też **wzywamy do powołania „śląskiego okrągłego stołu”, przy którym zasiądzie nie tylko strona rządowa i społeczna, ale także podmioty, które w tej dyskusji zostały niemal całkowicie pominięte** – w szczególności samorządy i firmy okołogórnictwa.

Wyrażamy zadowolenie z faktu, iż strona rządowa i społeczna zbliżają się do osiągnięcia porozumienia i wypracowania tzw. umowy społecznej, ubolewamy jednak, że proces ten odbywa się z pominięciem innych zainteresowanych stron. Zwracamy uwagę, iż Śląsk zamieszkuje ok. 4,5 mln ludzi, z czego zatrudnieni w kopalniach górnictwa to ok. 83 tys. osób, co stanowi niecałe 2 proc. mieszkańców. Z kolei nawet 400 tys. osób, czyli blisko 10 proc. mieszkańców, jest związanych z górnictwem pośrednio i współpraca z tym sektorem to główne źródło ich utrzymania. Dopiero w tym kontekście widać prawdziwą skalę wyzwań oraz liczbę zagrożonych miejsc pracy, a także wymiar możliwego kryzysu gospodarczego i społecznego, który wywołany może zostać nie tylko przez wysokie bezrobocie, ale także obniżenie dochodów z podatków PIT, CIT, czy też od nieruchomości, a to głównie z nich samorządy finansują bieżącą działalność.

By uniknąć zapaści w naszej ocenie konieczna jest zmiana myślenia o sytuacji ekonomicznej na Śląsku, a także niezbędne jest postrzeganie problemu górnictwa w dużo szerszym kontekście niż dotychczas. Konsekwencje wygaszania kopalń odczuje bowiem dużo szersza grupa osób i podmiotów, a skutki tego procesu będą miały wpływ nie tylko na gospodarki lokalne i regionalne, ale również na sytuację gospodarczą całej Polski. Dostrzegamy konieczność włączenia do tego procesu przedstawicieli samorządów

reprezentowanych przez korporacje samorządowe, a także instytucji zrzeszających firmy okołogórnnicze i inne podmioty działające na tym terenie. Za tym ostatnim dobitnie przemawia fakt, iż wspomniane przedsiębiorstwa posiadają unikalny know-how, relacje międzynarodowe i zazwyczaj zidentyfikowały już obszary, w których mogłyby kontynuować działalność przy wsparciu rządu. Zamiast w sposób sztuczny mnożyć pomysły na nowe projekty, o wiele łatwiej będzie wykorzystać już istniejące i często działające - lecz w mikroskali - projekty biznesowe lub wspierać nowe, ale do których realizacji na Śląsku istnieje potrzebne zaplecze w postaci wiedzy, ludzi czy parków maszynowych.

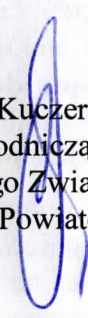
W związku z powyższym apelujemy o włączenie na zasadach partnerskich wszystkich interesariuszy transformacji energetycznej do toczących się rozmów i prac w celu oceny realnych konsekwencji zamykania kopalń dla gospodarki i społeczeństwa, a także opracowania konkretnych aktów prawnych, na podstawie których uruchomione zostaną pożądane mechanizmy wsparcia i rozwiązania o charakterze systemowym. W naszej ocenie, opartej o wnioski naukowe¹, to podstawa do zbudowania efektywnego planu transformacji energetycznej, który powinien uwzględniać pomoc dla wszystkich podmiotów związanych z branżą górnictwem (od górników przez przedsiębiorstwa okołogórnnicze i ich pracowników, dostawców w łańcuchu, aż po samorządy pozbawione wpływów z podatków), a także wsparcie innych przedsiębiorstw nie powiązanych bezpośrednio i często nie kojarzonych z górnictwem. Apelujemy także o aktywne wsparcie lokalnych samorządów, które wraz ze zmniejszonym wpływem z podatków do budżetu, zwiększonym bezrobociem i jednoczesnym zubożeniem społeczeństwa mogą borykać się z problemami przy realizacji podstawowych zadań własnych gminy.

Janusz Olszowski
Prezes Górnictwej Izby
Przemysłowo-Handlowej

Anna Hetman
Przewodnicząca Zarządu
Stowarzyszenia Gmin
Górnictwych w Polsce

Piotr Kuczera
Przewodniczący
Śląskiego Związku
Gmin i Powiatów

¹ Zob. *Sytuacja przedsiębiorstw okołogórnictwych w Polsce. Ekspertyza dotycząca konsekwencji likwidacji kopalń węgla kamiennego dla sektora okołogórnictwego oraz sytuacji społeczno-gospodarczej w Polsce etap I*, oprac. pod kier. prof. UE dra hab. T. Ingrama. Centrum Badań i Rozwoju, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Katowice, grudzień 2020.